

ÇOCUK İSTİSMARI ve İHMALİ

HEMŞİRE:HİCRAN BERBER

GÖZTEPE EĞİTİM ARAŞTIRMA
HASTANESİ
ÇOCUK CERRAHİSİ KLİNİĞİ

➤ ÇOCUK İSTİSMARI

➤ ÇOCUK İHMALİ

ÇOCUK İSTİSMARI

Çocuk istismarı (child abuse) veya çocuğa karşı kötü muamele; sorumluluk, güven ve yetenek ile ilgili genel durumunda çocuğun sağlığına, yaşamına, gelişimine ve değerine zarar verebilen, fiziksel ve /veya emosyonel kötü davranışı, cinsel istismarı, ihmali, her türlü ticari çıkar için çocuğun kullanılmasını içeren davranışlardır.

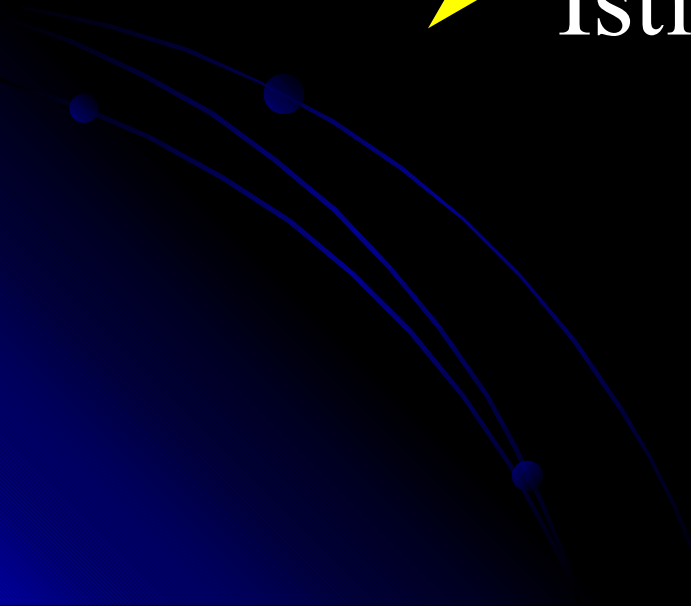
*DSÖ-1999

ÇOCUK İHMALİ

Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi, beslenme, giyim, tıbbi, sosyal ve duygusal gereksinimler ya da yaşam koşulları için gerekli ilgiyi göstermeme gibi, çocuğu fiziksel ya da duygusal yönden ihmal etmesidir.

➤ İhmal pasif,

➤ İstismar aktif,

İSTİSMAR TİPLERİ

- Fiziksel istismar
- Duygusal istismar
- Cinsel istismar
- İhmal etmek

FİZİKSEL İSTİSMAR

- Çocuğun kaza dışı yaralanmasıdır.
- %0.45-%64 sıklıkta görülmektedir.
- Çok büyük bir kısmı sağlık kayıtlarına girmemektedir.

DUYGUSAL İSTİSMAR

Ebeveyn ya da çevredeki diğer yetişkinlerin, çocuğun yetenekleri üzerinde;

- İstek ve beklentiler içinde olmaları,
- Saldırganca davranışlarıdır.

CİNSEL İSTİSMAR

Çocuğun,
kendisinden büyük
bir kişi tarafından
cinsel doyum için
zorla veya ikna
edilerek
kullanılmasıdır.

İHMAL ETMEK

Çocuğa bakmakla
yükümlü kişinin;

- Bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi,
- Yaşam koşulları için gerekli ilgiyi göstermemesidir.

BAK HANIM, YILLAR ÖNCE
ORMANDA YİTİRDİĞİMİZ
OĞLUMUZ... KİMSE
BULUP YETİŞTİRMEMİŞ.

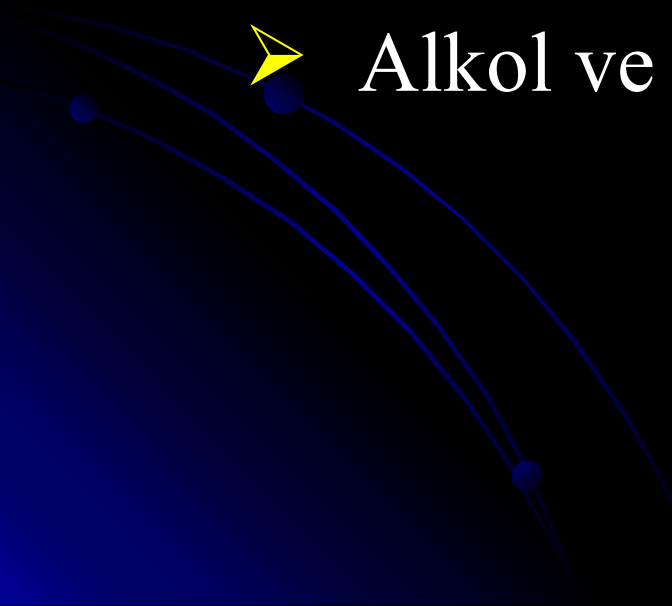
ULAS'ZK

İSTİSMAR KRİTERLERİ

- Öyküde belirtilmeyen, tekrarlayan travmaların olması,
 - Gecikmiş başvuru,
 - Çok sayıda veya iyileşme sürecinde kırıkların bulunması.
-

İstismara Maruz Kalan Çocuklarda

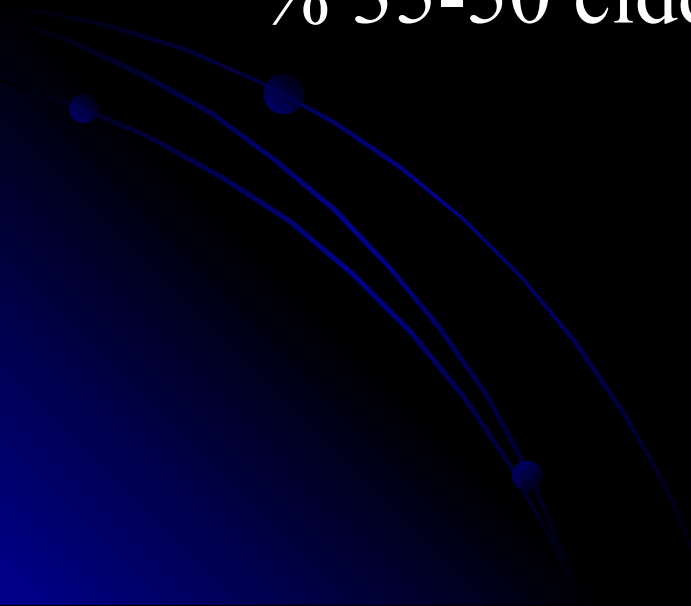
- Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,
- Olayla ilgili kabuslar,
- Uykuya dalma güçlüğü,
- Öfke patlamaları,
- Konsantrasyon güçlüğü,
- Cinsel kimlik ve işlev bozuklukları,

- Depresyon,
 - Anksiyete bozukluğu,
 - Düşük benlik saygısı,
 - İntihar davranışları,
 - Alkol ve madde alımı gözlenir.
-

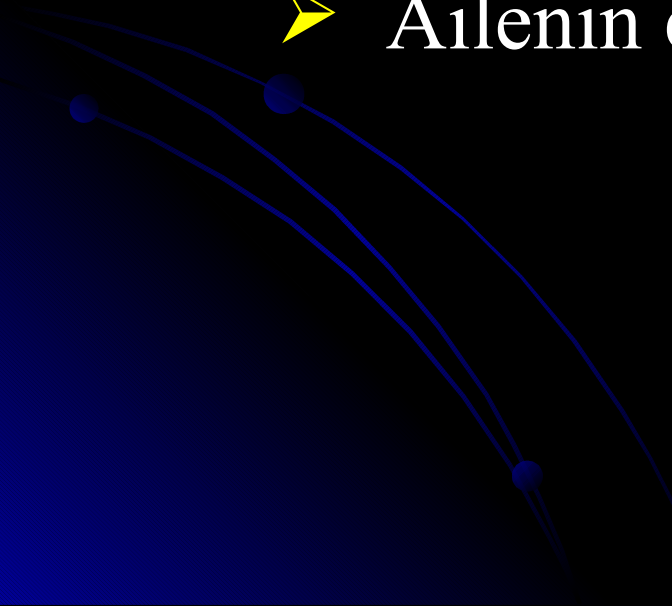
Tam bir değerlendirme yapmadan
gönderilen hastalarda;

% 5-10 ölüm,

% 35-50 ciddi hasar görülmektedir.

BİRİNCİL KORUMA

- Çocukların koşullarının bilinmesi,
 - Ailenin koşullarının bilinmesi,
 - Bu koşulları iyileştirme çabaları,
 - Ailenin eğitimi.
-

İKİNCİL KORUMA

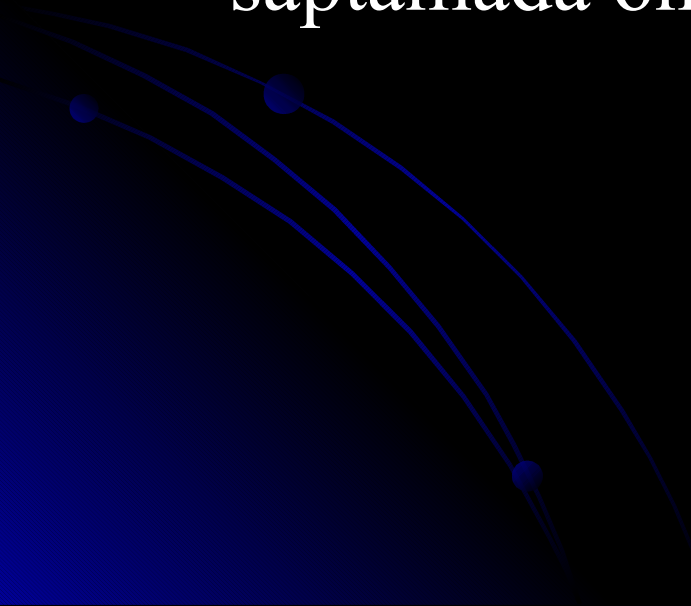
- Mevcut ihmal ve istismarı erken tanımayı ve müdahale etmeyi,
- İstismar olayı ortaya çıkarıldıktan sonra çocuğun tepkilerinin değerlendirilmesini,
- İstismar sonrası aileye yaklaşımı,
- Gelecekte olabilecek istismara karşı çocuğun ve kardeşlerinin korunması.

ÜÇÜNCÜL KORUMA

- İstismarın çocuk üzerindeki etkilerini en aza indirmeye yönelik girişimleri,
 - Olayın yinelenmesini önlemek için gerekenlerin yapılması.
-

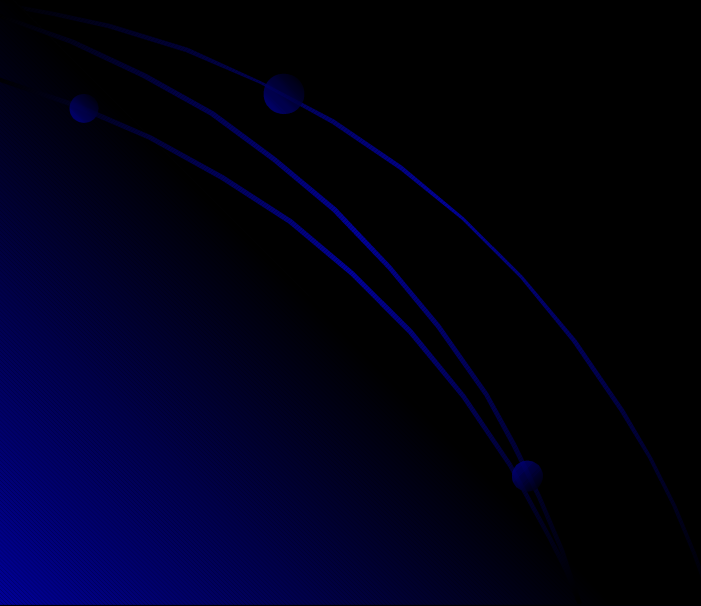
HALK SAĞLIĞI HEMŞİRESİ

Kötü muamele gören çocuklar için ortak özellik gösteren,erken uyarı belirtilerini saptamada önemli konumdadırlar.

ACİL HEMŞİRESİ

Genellikle hastayı ilk gözlemleyen acil hemőiresidir.

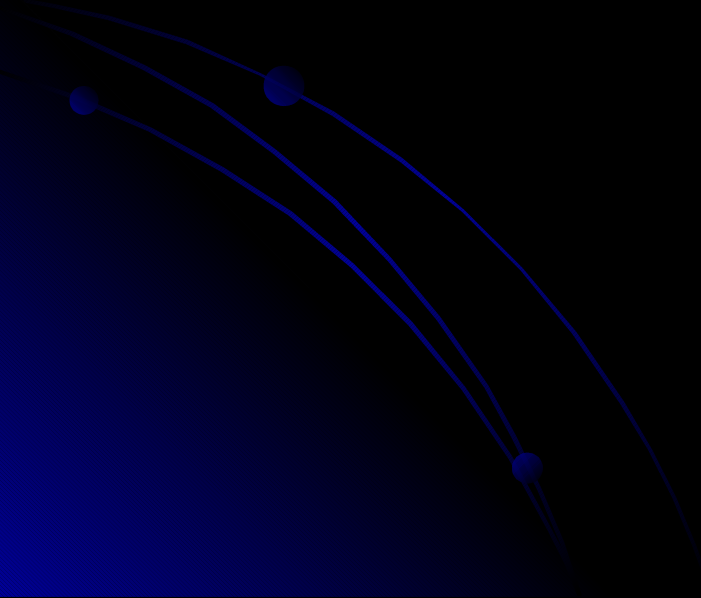
ÇOCUK SAĞLIĞI HEMŞİRESİ

Klinikte yatan bir çocukla en çok zaman geçiren sağlık personeli olarak, ihmal ve istismarı tanımada önemli bir konuma sahiptir.

PSİKIYATRİ HEMŞİRESİ

- Mağdurları güçlendirmek,
- Kendine güveni arttırma,
- Anksiyeteyi azaltmak,
- İyileşmeye yardım etmek gibi fonksiyonları vardır.

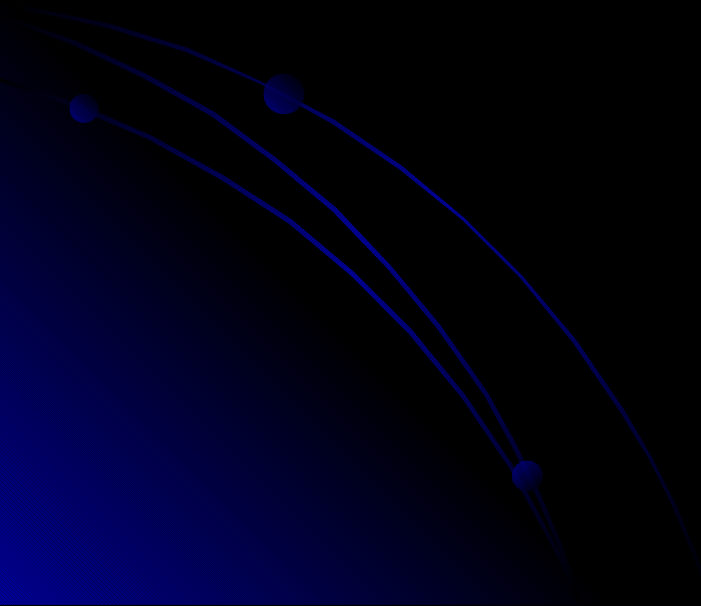
OKUL SAĞLIĞI HEMŞİRESİ

- Çocuk ihmali ve istismarının belirtileri ve yasal yönleri konularında tüm okul personelinin eğitilmesi ve desteklenmesi,
- Çocuk ihmali ve istismarı vakalarını zorunlu olarak rapor etme,
- Çocuk ve ailesinin sosyal destek kaynaklarına yönlendirilmesi,

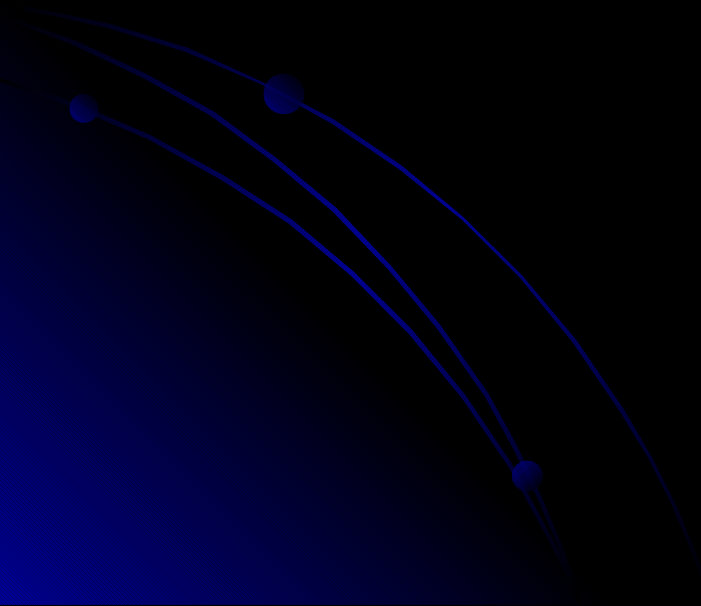
ADLİ HEMŞİRELİK

- Adli hemşirelik, hemşirelik biliminin yasal veya toplumsal olaylara uygulanmasıdır.
- Adli hemşireliğin şiddet çemberini kırmaya yardımcı olabilecek en önemli güçlerden biri olduğunu saptamıştır.(1992 ANA)
- 1995 yılında Amerikan Hemşireler Birliği tarafından bir uzmanlık dalı olarak tanınmıştır.

HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ

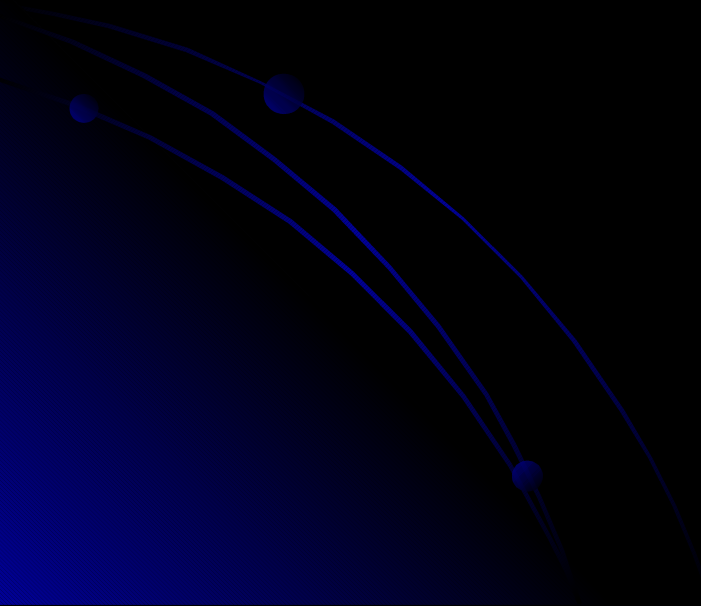
Hemşirenin yapacağı ilk girişim
istismarın ve ihmalin belirtilerini
tanıyıp ortaya koymaktır.

Hemşire istismar ve ihmal edilen
çocuk ve aile hakkında;

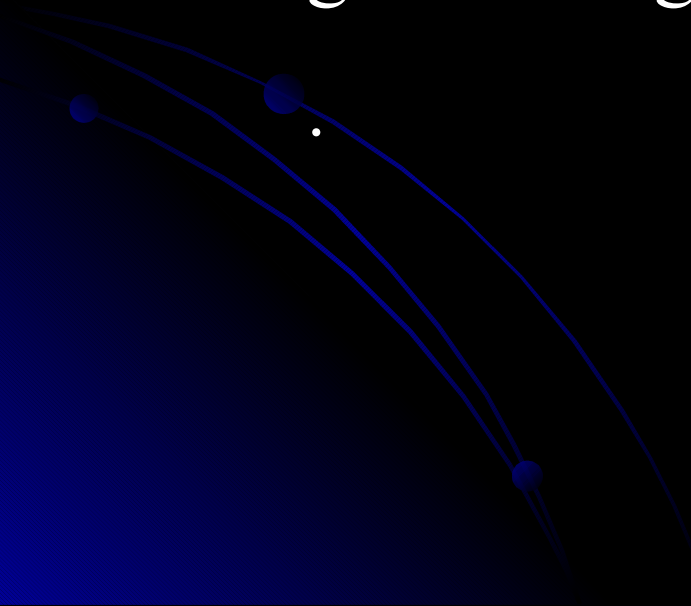
- Kapsamlı bir bilgiye sahip olmalı,
- İyi bir gözlemci olmalı,
- Çocukların büyüme ve gelişme sürecini iyi bilmelidir.

HEMŞİRELİK UYGULAMALARI

Öykü

Hemşirelik öyküsü alınırken, ailenin güvenini kazanmaya çalışmalı ve bazı ailelerden olumsuz davranışlar gelebileceğini bilmelidir.

İstismar olgusuna yaklaşımda sadece çocuğun durumunun değil, anne, baba veya istismarı uygulayan bireyin durumunun da değerlendirilmesi gerekmektedir.

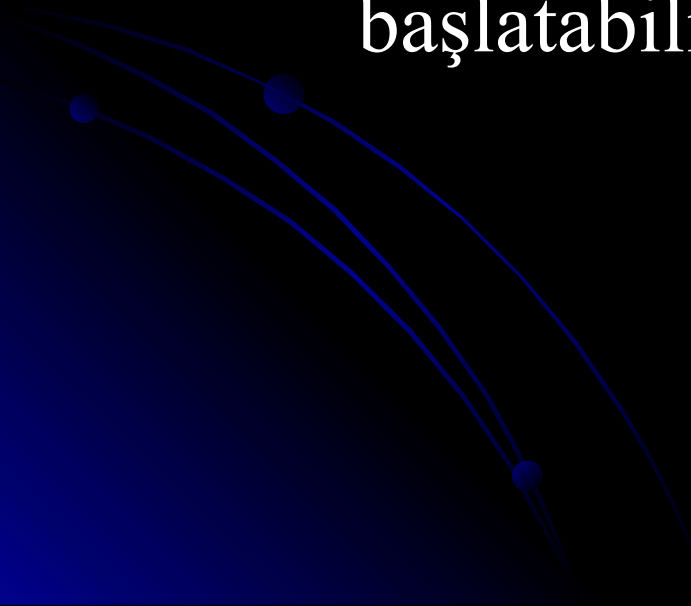
Aile Öyküsü

İhmal ve istismar tarama sorularının hemşirelik veri toplama araçlarına,öykü alma formlarına entegre edilmesi olası vakaların gözden kaçmaması için önemlidir.

Ekipte Hemşirenin Rolü

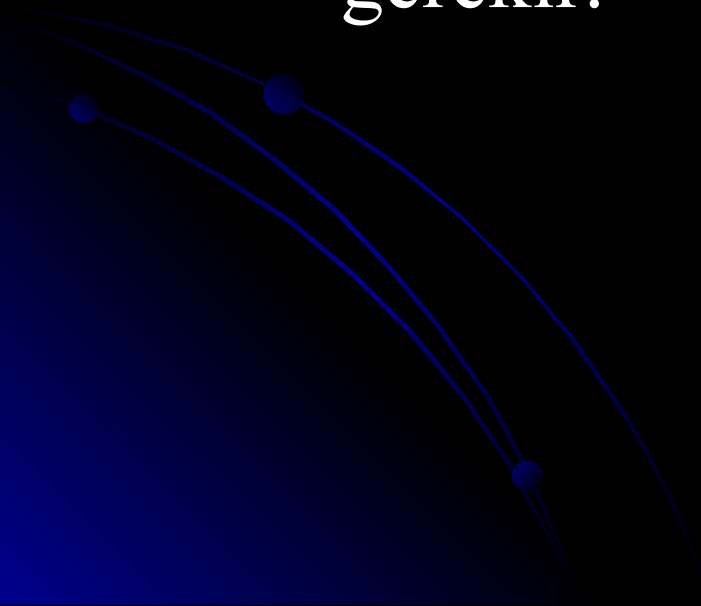
Hemşire aileden ve çocuktan aldığı bilgilerle gözlemlerini birleştirerek, istismar ve ihmali saptayabilir ve ekibin diğer üyeleri ile gerekli işbirliğini başlatabilir.

İstismara uğramış bireyde güven duygusu zedelenmiştir. Bu kişi ile kuracağınız bir güven ilişkisi paha biçilemezdir.

Güven ilişkisi içinde, bireyle ona değer veren, hassasiyet gösteren ve saygı duyan bir tutum içinde olmak gerekir.

Cinsel istismara uğramış bir bireye yaklaşımda hemşirenin en acil sorumluluğu; yargılamadan dinlemek ve psikolojik destek sağlamaktır.

İLETİŞİM

- Kendini tanıtma
- Güler yüzlü yaklaşım
- El sıkışma normal, uygun fiziksel bir dokunma olsa bile hastada endişeye sebep olabilir.
- Konuşularak hasta rahatlatılmalıdır.

Psikolojik Destek

- Cinsel istismara uğramış bireyin iyileşmesi istismar sorumluluğunun tamamen istismarcıya yüklenmesiyle başlar.
- Bunda başarısız olunursa bireyin öz suçluluk ve günahkarlık duyguları, bireyin yaşamını felce uğratmaya devam eder.
- Diğer insanlarla temas kurmaya, hemşire-hasta ilişkisinin sıcaklığına ihtiyaç duyarlar.

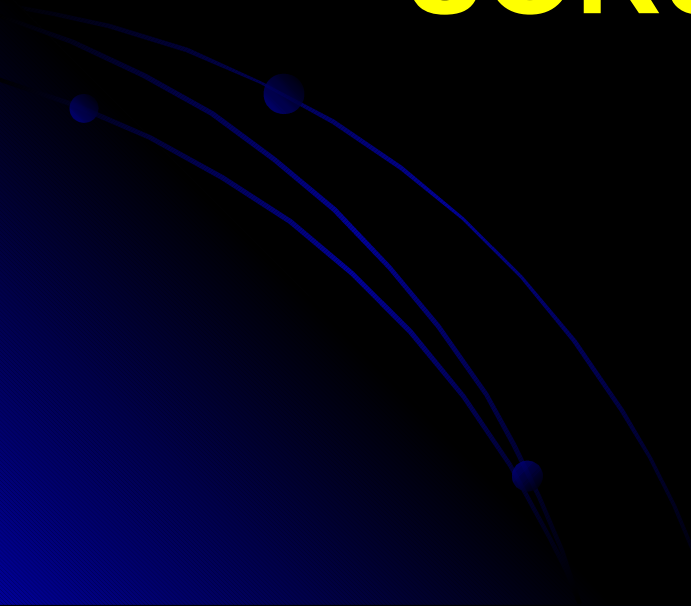
Özgüven Geliştirmek

- Çocukluğunda cinsel istismara uğramış bireylerin “zayıfım, aptalım, beceriksizim, seilmeyen biriyim, iticiyim” gibi negatif cümleleri içeren monologları vardır.
- Bu olumsuz değerlendirmeler; bireylerin kendilerini istismar etmelerine, zayıf, güçsüz kalmalarına yol açar.
- Bireylere negatif düşüncelerini pozitifleriyle değiştirmeleri öğretilmelidir.

Anksiyeteyi Azaltmak

- İstismara uğramış bireyin anksiyetesi genellikle yüksek olduğu için anksiyeteyi azaltmaya yönelik çalışma kaçınılmazdır.
- Solunum egzersizleri ve gevşeme tekniklerini bilen bireyler, genellikle panik atak oluşumunu engelleyebilirler.
- Solunum-gevşeme tekniklerinin öğretilmesi ve anksiyetelerini kendileri azaltmayı başarana kadarki gevşeme aşamalarında hasta ile konuşulmalıdır.

ÇOCUK İHMALİ VE İSTİSMARI ÖNLEMEDE HEMŞİRENİN TEMEL SORUMLULUKLARI

➤ Ailenin Eğitimi

➤ Aile Planlaması

➤ Ev Ziyaretleri

➤ Bireysel İletişim

➤ İletişim Araçlarının
Kullanılması

Ailenin Eğitimi

- Doğum ve yeni doğan ünitelerinde çalışan hemşirelerin anne- baba- bebek arasındaki iletişim kurma ve davranışları konusunda bilgilendirilmesi,
- Ailelerin ceza ve disiplin arasındaki ayırımı yapabilmelerine yardımcı olunması, şiddetin çocuğun eğitilmesinde bir araç olarak kullanılmamasının sağlanması,

Ev Ziyaretleri

Hemşireler tarafından yeni doğan bebeğe sahip tüm ailelerin; stres verici durumlar, sosyo - demografik özellikler bakımından taranması, riskli ailelerin belirlenip yardım teklif edilmesi ve düzenli ev ziyaretleri ile aile çocuk ilişkisine katkıda bulunulması,

Çocuk ihmali ve istismarını önlemede ev ziyaretlerinin etkisini inceleyen çalışmada;

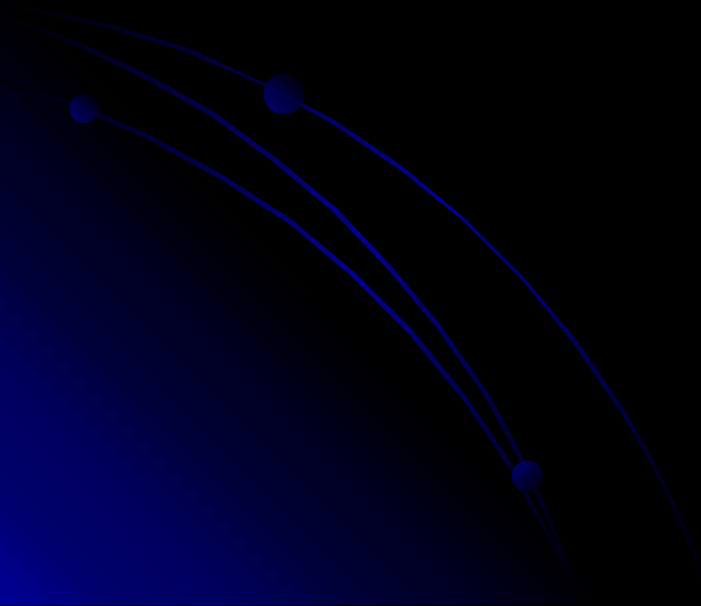
- Risk durumuna bakılmaksızın iki yaşına kadar, evde ziyaret edilen bebeklerin acil servislere daha az başvurduğu,
- Kontrol grubundaki bebeklere oranla, kaza ve zehirlenme gibi nedenlerle daha az sıklıkta uzman görüşüne ihtiyaç duyduğu saptanmıştır.

Aile Planlaması

İstenmeyen gebeliklerin, annenin geleceğine karşı olumsuz tutumları göstererek bebeğini istismar ve ihmal edeceği göz önüne alındığında, ailelerin etkin aile planlaması konusunda eğitilmesi,

İletişim Araçları

Topluma daha kolay ulaşılabilmesi açısından kitle iletişim araçlarının kullanılması.

Bireysel Eğitim

Çocuğun ağlamasından sıkılan, onları hırpalayan, çocuklarına söyledikleri sözler ile zarar veren, düşmanca davranan ailelerin eğitilmesi,

“ Çocuklar çiçektir, onları
soldurmamalı!...”

TEŞEKKÜRLER

